

Hvad ser du?

Det var *færingerne*, der afgjorde, hvem der skulle være statsminister. Så vidt jeg husker, var det ca. 150 stemmer, der afgjorde, at *Poul Nyrup Rasmussen* kunne fortsætte som statsminister.

Var det så tilfældigheder, der gjorde udslaget? Det mener mange. Men det mener de, der bad til Gud, ikke. Vi ser Guds afgørelse i denne »tilfældighed«. Derfor kan vi fortsat bede – for statsministeren – regeringen – for folketinget – ikke som de, der forstår alt, men som de, der tror på Gud.

*

Det er lærerigt, at færingerne fik det afgørende ord. De er jo ikke mange. Nej, men mængde er ikke det afgørende. De, der tror på Gud, lægger aldrig nogen større vægt på mængde.

Færingerne fik altså en magtposition, skønt de er få. Jeg synes, vi skimter Guds finger bag dette.

*

Politik drejer sig om at få magt. Men nu er det vist os, hvor svag magten er. Hvis de nordatlantiske folketingsmedlemmer ikke vil støtte regeringen, kan den fældes. Det kan måske lære nogle at omgås magten med varsomhed.

Magt er jo ikke det samme som ret.

*

Varsomhed er mere i familie med ret, end magt er det. Nu skal der forhandles om Færø-bank-sagen og andre forhold af økonomisk og politisk karakter – hvor godt, at Færøernes magtposition har opvejet den magtposition, regeringen ellers havde – så kan der forhåbentlig forhandles med en varsomhed, som åbner for den løsning, der er noget så ophøjet som *ret!*

Det beder Guds børn deroppe og hernede om!

*

De dybe problemer, som vort samfund står i, skyldes den moralske opløsning.

Jeg viste forleden en gammel søster i Herren et fotografi fra 1946 af en ungdomslejr, som vi begge deltog i. Hun sagde stille: »Det var bedre tider dengang!«

Vi var ikke velhavende i 1946, året efter besættelsens ophør. Sammenlignet

med i dag var vi fattige. Men det var bedre tider – langt bedre!

P-pillen var ikke opfundet, pornografien ikke sluppet fri, den integrerede seksualundervisning ikke indført i skolerne, 68-oprøret havde ikke fundet sted – sandelig var det bedre tider! Derfor var der større ansvarsfølelse, større tilfredshed og større taknemmelighed.

De politiske magthavere har ikke gjort noget for at standse eller bremse opløsningen – tværtimod! Sandelig er magt ikke det samme som ret!

*

Medens disse linier skrives, venter vi på at få at vide af Højesteret, om lovgiverne også har brudt *Grundloven*. De har brudt de grundlæggende love for menneskets adfærd – men har de også brudt *Grundloven* for deres egen politiske adfærd? Har de krænket *Grundlovens* bestemmelse om suverænitetsafgivelse i et nærmere bestemt omfang? Hvis dommen falder således ud, er der opstået en statsretlig krise af et uhørt omfang. Det vil i realiteten sige, at vi er på vej ud af E.U.

Vi er mange, der beder om, at vi må komme ud af denne kollos, der forekommer os at være et menneskeskabt Babel.

Gud besvarer bønner. Er vor bøn i overensstemmelse med Hans vilje, kommer vi ud.

Lønkamrene betyder mere for et folks sande vel end regeringskontorerne.

Det er *Store Bededag* fredag d. 8. ds.!

*

Den magt, der udøves i lønkamrene, er ikke magt i verdens øjne, snarere magtesløshed. Der udstedes ingen proclamationer fra lønkamrene. Magten udøves i stilhed, skjult for verden, ukendt af den.

De, der udøver den, kæmper ikke for deres jordiske, timelige ret, men for noget andet og højere.

Jeg blev for nogen tid siden ringet op af en mand, der ikke kunne forstå, at jeg bad Gud om at føre Danmark ud af E. U. Han fandt det komplet ligegyldigt, om vi blev i E. U. eller kom ud, »thi«, sagde han, »det gælder om, at Guds rige kommer synligt!«

Han mente, at jeg ikke skulle opfordre til noget, der havde politiske og national-egoistiske undertoner.

Det var ikke en advarsel, jeg uden vi-

dere kunne sidde overhørig.

*

Mine tanker blev ledet til vor Herre Jesus og hans bøn. Han græd over *Jerusalem*, men han bad ikke Gud om at skåne den for rædslerne. Da djævelen tilbød Ham alle denne verdens riger og deres herlighed, blot han ville falde ned og tilbede ham, sagde Han: »Vig bag mig, satan!« I sin ypperstepræstelige bøn bad han ikke for verden, men for sine disciple, dem, Gud har taget ud af verden.

Hvorfor siger *Paulus* så, at vi skal bede for alle dem i høje stillinger, altså for regeringen og de ledende politikere? Svaret er: for at vi kan leve et roligt og stille liv, gudfrygtigt og sømmeligt i alle måder. Det er godt og velbehageligt for Gud, vor Frelser, som vil, at alle mennesker skal frelses og komme til erkendelse af sandheden (1. Tim. 2,1-4). *Paulus* mener, at ro og ordnede forhold i samfundet er bedst både for Guds børn og for verdens børn, som Gud også vil frelse.

Jeg må imidlertid erkende, at *Paulus'* ord ikke giver nogen klar bibelsk begrundelse for at bede Gud føre os ud af E. U. Hvorfor gør jeg det så, og hvorfor har jeg tilskyndet andre dertil?

*

Et det af national-egoistiske grunde? Hvis det, at søge sit folks bedste, er national-egoistisk, så er svaret Ja.

Men det bedste for vort folk er hverken økonomisk eller politisk magt og storhed. Det er ikke det, vi beder om.

Det bedste er, at Guds frygten vender tilbage til vort folk – den sande og mægtige Guds frygt.

Guds frygt har med ansvar og skyld og selverkendelse at gøre. I samme grad ansvaret overlades til andre, udtyndes Guds frygten.

Guds frygten er først og fremmest personlig, som ansvaret er personligt. Men ansvaret er også et fælles anliggende for ethvert folk. Det individuelt-personlige og det fælles-nationale ansvar kan intet folk løbe fra uden at lide skade på sin sjæl. Det ser vi tydeligst i *Israels* folks historie, men også i verdenshistorien, ikke mindst i vort eget århundrede.

I E. U. samler man hovedansvaret for en mængde nationer i et parlament i *Strasbourg* og et ministerråd i *Bryssel*.

Den ånd, der hersker i de forsamlinger, er udpræget gudløs – helt af denne verden – ganske og aldeles underlagt denne verdens fyrste. Her vil man uden betænkeligheder bøje knæ for satan, hvis blot al verdens herlighed kan opnås derved.

Vore politikere er ikke mere åndelige end de andre i Strasbourg og Bryssel, og vort folk er ikke bedre end de andre folk. Nej, men kan vort lille folk – trods vore politikere og trods vor synd – komme ud af dette store fællesskab, da vil det være et tegn fra Gud på, at Han ikke har givet os helt hen i synd og fornædelse som folk, men endnu er rede til at gribe ind, standse, frelse!

Det vil være et chok for regeringen og alle de politikere, der har sat alt ind på at få os ind i E. U. uden forbehold. Et sådant chok er måske den største velsignelse, der kan vederfares dem.

Det vil markere, at alle afgørelser i dette land er vi selv ansvarlige for fuldt og helt.

Det vil lukke vore grænser, hvilket bidrager til ro og ordnede forhold.

Det vil gøre menneskers visdom til skamme!

Det vil formentlig medføre økonomiske problemer – men det er ikke ubetinget til skade for et folk.

*

Ulykkeligvis har vort folk intet åndeligt lederskab. Folkekirken har svigtet sin opgave i en forfærdelig grad.

Det åndelige lederskab er skjult i lønkamrene. Her beder vi tillige om, at Gud vil oprejse en eller flere røster med sand profetisk myndighed.

*

Men vi ved, at hvad et folk har sået, må det også høste. Det måtte *Israel* Det må *Danmark* også.

Vi er næppe langt fra den tid, da folk skal dåne af rædsel for de ting, der skal komme over jorderige. Himmelens kræfter skal rystes. Jorden skal svaje som en hængekøje. Et menneske bliver sjældnere end guld fra Ofir.

Den fremragende svenske historiker *Peter Englund* har i sin bog »Brev från Nollpunkten« givet et rystende billede af det tyvende århundrede som rædselernes århundrede og forstærket indtrykket af, hvad der kan komme over jorderige.

Det *industrialiserede masse mord* kendetegner dette århundrede. Den første verdenskrig åbnede for rædslerne – man kan også sige: for vanviddet – thi hundredtusindvis af menneskeliv blev »ofret« for at vinde nogle kilometer land, der da var to-

talt ødelagt af bomberegner, krudtrøg, giftgas, m.v. Det afsløredes allerede da, at krigen blev vundet af de magter, hvis industri kunne levere de fleste og bedste ødelæggelsesvåben.

Krigen banede vej for de totalitære magthavere i *Rusland* og *Tyskland*, personificeret i *Stalin* og *Hitler*. Det var de to første diktatorer i verdenshistorien, der var i stand til at udøve en fuldkommen kontrol over deres undersåtter, takket være de moderne tekniske hjælpemidler. Kontrollen udstrakte sig til, hvad undersåtterne tænkte og mente, og om de altså i mindste måde afveg fra den korrekte tankegang og derfor var folkefjender.

Stalin havde hals- og håndsret over hver eneste i det vældige rige. Hans magt hvilede på og udøvedes gennem terror. Han introducerede det industrialiserede slaveri såvel som det dermed følgende masse mord – man regner med, at han er skyld i 50 millioner menneskers død. Samtidig indførte han personkulten, så han blev tillagt benævnelser som »verdens sol«.

Peter Englund skildrer *Bucharins* hustru, *Anna Karinas* gang ud til henrettelsespladsen, hvor hun pludselig blev »benådet« og fik 20 års straffearbejde i stedet for henrettelsen. Først efter løsladelsen i 1956 så hun sin søn. Hun var en af millioner – og hun var endda »heldig«. Hendes mand, der havde været en af *Stalins* venner og medarbejdere, blev som så mange andre henrettet efter en skueproces.

Hele det russiske samfund var behersket af frygt. Ingen vidste, om han blev den næste.

Hitler introducerede det industrialiserede masse mord, den industrialiserede menneskeudryddelse. *Englund* skildrer ankomsten af en togrække med kreaturvogne til *Auschwitz*. Ud af vognene vælter tusindvis af jøder. Adskillige var døde undervejs. Nu skulle de alle i gaskamrene. Det lykkedes *Hitler* at udrydde 5 millioner jøder.

Medens disse rædsler fandt sted, syslede begge diktatorer med »vældige« planer om at vise verden deres storhed. *Berlin* og *Moskva* skulle som hovedstæder for disse verdensriger demonstrere deres væld og magt. Arkitekturen skulle tjene disse »storslåede« ideer! Den russiske arkitekt *Boris Jofan* leverede et forslag til en kæmpebygning, *Sovjeternes Palads*, med en hundred-meter høj broncestatue af *Lenin* øverst på det tre-hundred-meter høje tårn, og *Albert Speer* byggede *rigskanceliet i Berlin* og leverede forslag til *Folkhallen* med en kuppel, der var mange gange større end *Peterskirken i Rom*.

Medens disse »herlige« planer var un-

der udarbejdelse, blev den ene store stad efter den anden lagt øde i de to stormagter. *Hitler* måtte med afmægtigt raseri se *Hamburg*, *Dresden* og *Berlin* og mange andre byer blive sønderbombet af de allieredes luftstyrker. Krig er ikke mere et heltemodigt anliggende imellem soldater; civilbefolkningen er inddraget, og det går værst ud over den. De voldsomme bombardementer fremkaldte ildstorme med forfærdelige virkninger. En nat omkom omkring 50.000 mennesker i *Hamburg*. *Dresden* blev udsat for et endnu værre bombardement.

Men d. 9. august 1945 kl. 11.02 nåede den tekniske udvikling et »højdepunkt« i retning af masse mord og masse ødelæggelse. Dr. *Akizuki i Nakazaki* var ved at behandle en patient, da han hørte lyden af en flyvemaskine, men i stedet for et brag fyldtes hele rummet af et hvidt, blændende lys – et abnormt lys, der gjorde det umuligt at se – og derefter et øredøvende brag – og endnu et – atombomben var kastet – temperaturen under detonationen steg til mellem 3.000 og 4.000 grader celsius – ødelæggelserne ubeskrivelige!

Alt dette, der kunne uddybes i talløse enkeltheder, er sket i min tid – men jeg kan ikke rumme det.

Det kan skildres – men hvad hver enkelt, der rammes af rædslerne, har lidt – det går over al beskrivelse – man kan end ikke sætte sig ind i det.

*

At menneskene vil komme til at dåne af rædsel, er derimod ikke svært at sætte sig ind i.

Man føler sig ganske kommet til kort i sit liv som et Guds barn og Kristi vidne.

Måske især kommet til kort i lønkamertjenesten!

*

Og man behøver ikke at tænke særlig dybt for at indse, at menneskenes og menneskehedens egentlige problemer aldrig kan løses ad politisk vej. Der er næppe eet eneste problem imellem mennesker eller nationer, der løses ret, når Gud lades ude af betragtning. Da går det den gale vej, også for den eller dem, der kan trumfe deres vilje igennem og få deres »ret«.

*

Giver dette korte overblik over vort århundredes rædsler og blikket på det endnu værre, der skal komme, ikke den mand ret, der hævdede, at det med E. U. er komplet ligegyldigt?

Jeg må erkende, at jeg ikke ved, hvad

jeg rettelig skal bede om (Rom. 8,26).

Jeg bør holde op med at argumentere for mit synspunkt, thi argumenter har mere med overtalelse end med overbevisning at gøre.

Enhver bede, som hans hjerte, drevet af Guds Ånd, tilsiger ham!

Enhver bede, om der kan mures en mur op til værn om dette folk, at det må lade Gud komme til orde!

*

Vi vil under *sommerstævnet i København* blive stillet ansigt til ansigt med vort folks dybe nød.

Vi hjælper dem ikke med foragt og hovedrysten – heller ikke med saltløs holdning.

Vi vil opleve vor magtesløshed i den store stad. Vor bøn er, at Gud vil udfolde sin kraft deri.

Vi bæver en smule – men vi er uden frygt!

*

Da jeg havde læst *Peter Englunds* bog, kunne jeg ikke noksom undre mig over, at jeg kan se tilbage på et lykkeligt liv i harmoniske omgivelser – jeg tilhører den lillebitte brøkdal af menneskene i vort århundrede, der kan det.

Da kom det til mig: Meget er dig givet – meget skal kræves af dig!

Jeg har fulgt det politiske liv siden min ungdom og var på temmelig nært hold af det i mine år i ministeriet. Jeg lærte forholdsvis hurtigt, at bedemøder med små venner gav mig dybere indsigt og tillige dybere tilfredshed end udvalgs møder med politikere og embedsmænd.

Jeg begyndte at erfare, at ingen kan tjene vort folk bedre og mere »effektivt« end den, der går i forbøn for det.

Denne erfaring er blevet uddybet i årenes løb.

*

Peter Englund har givet sin bog en talende titel: »Breve fra *Nulpunktet!*« En af de ledende atomfysikere sagde, at nu kan menneskene selv fremkalde den yderste dag!

Bogen slutter med en beskrivelse af de amerikanske piloter, der kastede atombomben; den sidste sætning lyder: »...flyvemaskinen fyldtes af et skarpt lys, for et eller andet sted dernede, 500 meter over korset på byens katolske katedral havde fremskridtets faldne engel endnu engang udbredt sine lysende vinger!«

Det er de tekniske fremskridt, der efter Englunds opfattelse har ført menneskeheden til nulpunktet.

Det er kun delvist sandt. Det er ikke teknikken, men menneskenes håndtering af den, der fører til ulykke og ødelæggelse. Menneskene er i syndens magt; sattan er denne verdens fyrste.

Derfor er vi ved nulpunktet – men det har vi altid været siden syndefaldet. Synden hersker. Det er nulpunktet med alle dets forfærdelige konsekvenser.

*

Hverken E.U. eller Nato eller De forenede Nationer eller noget andet politisk »fremskridt« fører os bort fra nulpunktet.

Vi må frelses, hvis ikke vi skal forblive under Guds vrede og dom.

Vi må vendes om.

Det har kun få politikere og samfundsdebatorer blik for. Men inde i lønkammerne har man blik for det og beder til Gud, vor Frelser, der vil, at alle mennesker skal frelses.

Er man ved Guds store barmhjertighed blevet frelst, da kan man bede til enhver tid og undfly alt det, der skal komme over jorderige, og bestå for Menneskesønnen i hans komme!

Vort dybeste ønske for vort folk er, at så mange som overhovedet muligt bliver frelst, thi nådens tid er snart forbi.

*

Der er mange af os, der forbereder *sommerstævnet i København* i lønkammeret. Vi ved, at København ligesom alle jordens stæder skal styrte sammen (Åbenb. 16,19). Det vil ske i eet nu. Københavnerne vil dåne af rædsel.

Vi vil se meget, der endnu er smukt, storslået, værdigt et folk og dets hovedstad. Vi vil møde en stor aktivitet – der bygges nyt og stort – vejanlæggen til den

store stad udbygges – *Kastrups* lufthavn skal være endnu større – broen til *Skåne* skal være færdig om et par år – København vil gerne være centrum for en storregion i hele *Østersøområdet* – gerne tage pusten fra *Berlin* og *Hamburg* – kulturlivet skal derfor også have bedre betingelser – og der tilrettelægges en koncentration af viden, forskning og nytænkning i millionbyen.

Der vil være et mylder af mennesker i sommermånederne. Vi vil få svært ved at komme igennem *Strøget* – vi vil høre alverdens tungemål. De store forretninger har en millionomsætning – amerikanske og japanske turister køber kongeligt porcelæn, minkpelse, Georg Jensen sølv og meget andet for svimlende beløb.

Det ligner ikke et nulpunkt. Er det ikke snarere et højdepunkt? Går det ikke ufattelig godt, som en kendt politiker sagde i sin tid?

Jo, det går godt i økonomisk henseende – men ikke i åndelig, moralsk og menneskeværdig henseende.

Hvordan skal vi forholde os i de dage, vi er sammen i København?

*

Vi er jo magtesløse. Det er imidlertid ingen hindring for Gud. Vi skal ikke i egen magt løbe storm imod byen – men snarere hver især gå omkring i den og som *Paulus* tage den i øjesyn (Ap. G. 17,13), idet vi stoler på, at Gud leder os!

Da møder vi måske nogen eller nogle, som vi ellers ikke havde mødt – dem, vi skulle møde!

Og hvad det fører til, vil vi forstå, medens vi taler med dem. Gud lader det udvikle sig og blive klart for os. Det er Hans gerning. Han har lagt den til rette for os. Vi er vandret ind i den og oplever, at Gud styrer – at Han har magten over menneskemyldret – vi lærer mere og mere at stole på Ham og at vandre med Ham.

Han tøver med at udøse sin vrede over den store stad, thi Han elsker sine skabninger. Han giver os lov til at samles netop der, hvor synden er størst i landet – men der er nåden også størst (Rom. 5,20).

Må vi »se« det!